

دهنما<mark>ی استفاده از نرمافزار پیشبینی هوشمند بار</mark>

دانش<mark>گاه فردو</mark>سی مشه<mark>د</mark>

فهرست مطالب

۵	معرفي پهبار 	۵
٧	ادههای ذخیره شده در نرمافزار	َ
٨	۱.۱ مشاهده تاریخ آخرین اطلاعات وارد شده	۲
١.	۲.۱ نمایش دادهها	۲
11	۳.۷ حذف دادههای روزهای مشخص ۲.۰۰۰ دادههای	۲
۱۵	۴.۲ استخراج دادهها	۲
18	۵.۰ تکمیل (به روز رسانی) دادهها	۲
۲.	۶.۲ تغییر دادههای بار گذشته	۲

۲۳	آموزش نرمافزار	٣
77	پیش بینی	۴
٣.	۱.۴ دریافت تاریخچه پیش بینی ها ۱.۲ دریافت	
٣٣	آنالیز پیش بینی	۵

فصل ۱

معرفى پهبار

نرمافزار پیش بینی هوشمند بار (پهبار)، توسط جمعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان دانشگاه فردوسی مشهد، به منظور پیش بینی کوتاه مدت مصرف برق، توسعه یافته است. این نرمافزار با استفاده از تکنیک یادگیری ماشین، قابلیت پیش بینی بار تا ۱۰ روز آینده را دارد. پهبار با داده های بار از سال ۱۳۹۶ آموزش دیده است و هرچه داده ها افزایش پیدا کند و دوباره نرمافزار با داده های جدید آموزش داده شود، دقت آن در پیش بینی بالاتر خواهد رفت.

متغیرهای تأثیرگذار بر بار هر روز،اطلاعات تقویمی آن روز، اطلاعات تقویمی

دو روز قبل (روز قبل از روزی که در آن پیشبینی انجام می شود) و هفته قبل، طول روز فردا، دو روز قبل و هفته قبل، اطلاعات آب و هوا، اطلاعات بار دو روز قبل و هفته قبل هستند. کافی است یک فایل Excel شامل اطلاعات بار روز قبل از پیشبینی در نرمافزار بارگذاری شود، سایر اطلاعات مورد نیاز به طور اتوماتیک توسط نرمافزار دریافت شده و از آن ها برای پیشبینی بار روز بعد استفاده خواهد شد.

در حال حاضر، پهبار از وبسایت www.wunderground.com اطلاعات آب و هوا را دریافت میکند. به دلیل این که این وبسایت، پیش بینی آب و هوا را دریافت میکند. به دلیل این که این وبسایت، پیش بینی و هوا را تنها تا ۱۰ روز آینده در اختیار کاربران قرار میدهد، پهبار قادر به پیش بینی تا ۱۰ روز آینده است.

فصل ۲

دادههای ذخیره شده در نرمافزار

با وارد کردن دادههای روزانه بار، نرمافزار در طی فرآیند به روزرسانی، پس از گرفتن اطلاعات تقویمی و آب و هوایی مربوط به آن روز، تمامی اطلاعات را ذخیره می کند. بنابراین، پس از بستن نرمافزار و اجرای دوباره آن، این اطلاعات هم چنان در نرمافزار هستند.

۱.۲ مشاهده تاریخ آخرین اطلاعات وارد شده

آخرین روزی که اطلاعات آن وارد نرمافزار شده است در زبانه Data در یک کادر کوچک در سمت چپ نشان داده می شود (شکل ۱.۲). در این کادر، هم چنین، آخرین تاریخی که آموزش مدل انجام شده نشان داده شده است. با انتخاب دیتاست مورد نظر (با نیروگاه یا بدون نیروگاه)، (شکل ۲.۲) آخرین تاریخ وارد شده در همان دیتاست و آخرین تاریخی که نرمافزار با آن دیتاست آموزش دیده است نشان داده خواهد شد.

Data Selection					
Last Day in Datase Trained on 1399-11	t: 1399-11-17 -23	9		Complete DataSet	O DG Excluded
Data Prediction Analysis					
Data Display					
From Date Year:	1396 ∨	To Date	Year:	1396	~
Month:	1 ~		Month: Day:	1	<u> </u>
Day.	Ū ·		Day.	V	
Display Data			Delete Data		

شکل ۱.۲: مشاهده تاریخ آخرین اطلاعات وارد شده و تاریخ آخرین آموزش نرمافزار

١.٢. مشاهده تاريخ آخرين اطلاعات وارد شده

Hallied oil 1599-11-25	Oata Selection				
Prom Date Year: 1396 Month: 1 Day: 8 Display Data To Date Year: 1396 Month: 1 Day: 8 Delete Data	Last Day in Dataset Trained on 1399-11-2	: 1399-11-17 23	⊙ • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	Complete DataSet	O DG Exclude
Year: 1396 V Month: 1 V Day: 8 V Display Data To Date Year: 1396 V Month: 1 V Day: 8 V Day: 8 V Day: 8 V	ata Prediction Analysis				
Year: 1396 V Month: 1 V Day: 8 V Day: 8 V Day: Delete Data	Data Display				
Month: Day: B Day: Day: Day: Day: Day: Day: Delete Data	From Date		To Date		
Day: 8 Day: 8 Day: Delete Data	Year:	1396 ~	Year:	1396	~
Display Data Delete Data	Month:	1 ~	Month:	1	~
Display Data Delete Data	Down		D	0	
	Day:	8 🔻	Day:	8	
	Display Data		Delete Data		
شكل ۲.۲: انتخاب ديتاست			ш		
شكل ۲.۲: انتخاب ديتاست					
شكل ۲.۲: انتخاب ديتاست					
شکل ۲.۲: انتخاب دیتاست					
سكل ١٠٠١ انتخاب ديناست		1	1: :·! · Y Y ! C *		
		ب دیباست	سكل ١٠١٠ التحار		

DG مربوط به دیتاست "با نیروگاه" و گزینه Complete Dataset مربوط به دیتاست با کلیک بر روی دکمه Excluded مربوط به دیتاست "بدون نیروگاه" است. با کلیک بر روی دکمه سمت راست کادر در هر زمان، تاریخهای نشان داده شده در این کادر، بهروزرسانی می شوند.

۲.۲ نمایش دادهها

می توان در زبانه Data پس از انتخاب بازه مورد نظر، اطلاعات موجود در نرم افزار مربوط به آن بازه را مشاهده کرد. مراحل مشاهده داده ها به شرح زیر است.

- انتخاب دیتاست مورد نظر (شکل ۲.۲)
- انتخاب بازه زمانی و کلیک بر روی گزینه Display Data (شکل ۳.۲). اگر تاریخ وارد شده در دیتاست موجود نباشد، پیغام خطا دریافت خواهید

a Display Prediction Analysis lata Selection Last Day in Dataset : 1399-11-04	© Complete DataSet	O DG Excluded
Pata Display From Date Year: 1390 Month: 1 Day: 1 V	To Date Year: Month: Day:	1390 V 1 V
Display Data	Delete Data	

شکل ۳.۲: انتخاب بازه زمانی

نمود.

• در صورتی که بازه انتخاب شده در دیتاست موجود باشد، با کلیک بر روی گزینه Display Data اطلاعات موجود در نرمافزار در پایین صفحه به نمایش در می آیند (شکل ۴.۲). ویژگی های نشان داده شده، عمده ویژگی های است که نرمافزار برای پیش بینی از آن ها استفاده می کند.

۳.۲ حذف دادههای روزهای مشخص

گاهی ممکن است دادههای مربوط به بار یک روز مشخص وارد نرمافزار شده باشد و بعد از مدتی متوجه شوید که داده وارد شده مشکلی داشته است و داده درست

نیز در دسترس نیست. در این صورت، بهترین راه حذف کردن داده آن روز است. در این حالت، نرمافزار به صورت اتوماتیک، داده حذف شده را با مقادیر پیشبینی شده مربوط به آن روز جایگزین می کند. مراحل حذف داده های یک بازه مشخص به صورت زیر است:

• دیتاست مورد نظر را انتخاب کنید (شکل ۵.۲).

Data Selection Last Day in Data Trained on 1399	set : 1399-11-17 -11-23	G		Complete DataSet	O DG Excluded
Data Prediction Analysis					
Data Display					
From Date			To Date		
Year:	1396	~	Year:	1396	~
Month:	1	~	Month:	1	<u> </u>
Day:	8	~	Day:	8	~
Display Data			Delete Data		

شكل ۵.۲: انتخاب ديتاست

• پس از انتخاب بازه مورد نظر، بر روی گزینه Delete Data کلیک کنید (شکل ۶.۲).

۲. ۳. حذف دادههای روزهای مشخص

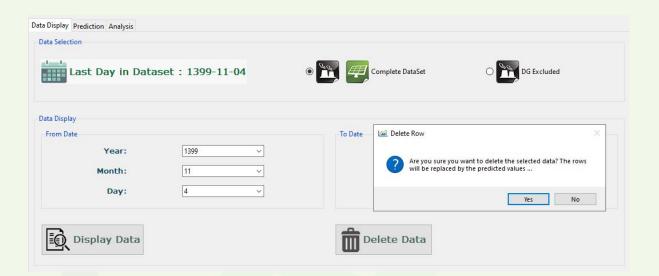
شكل ٤٠٢: انتخاب بازه و حذف ديتا

• پیغام زیر نمایش داده خواهد شد (شکل ۷.۲). در صورت اطمینان از حذف داده ها بر روی گزینه Yes کلیک کنید.

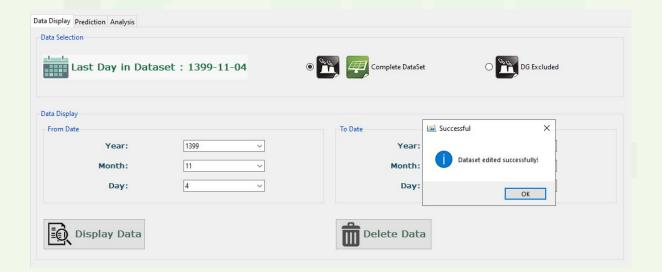
• در این مرحله لازم است به اینترنت دسترسی داشته باشید. منتظر بمانید تا بار مربوط به بازه انتخاب شده، پیش بینی و مقادیر قبلی با مقادیر پیش بینی شده جایگزین شوند. در این صورت پیغام زیر نمایش داده خواهد شد (شکل ۸.۲).

فصل ۲. دادههای ذخیره شده در نرمافزار

شكل ٧.٢: پيغام اطمينان از حذف دادهها

شکل ۸.۲: پیغام حذف و جایگزینی موفقیت آمیز داده ها

۴.۲ استخراج دادهها

در پهبار، گزینهای برای استخراج دادههای ذخیره شده در نرمافزار تعبیه شده است. بدین منظور ابتدا نوع دیتاست (با نیروگاه یا بدون نیروگاه) را انتخاب کنید (شکل Export Dataset). سپس بر روی گزینه کوینه کنید و با انتخاب محل مورد

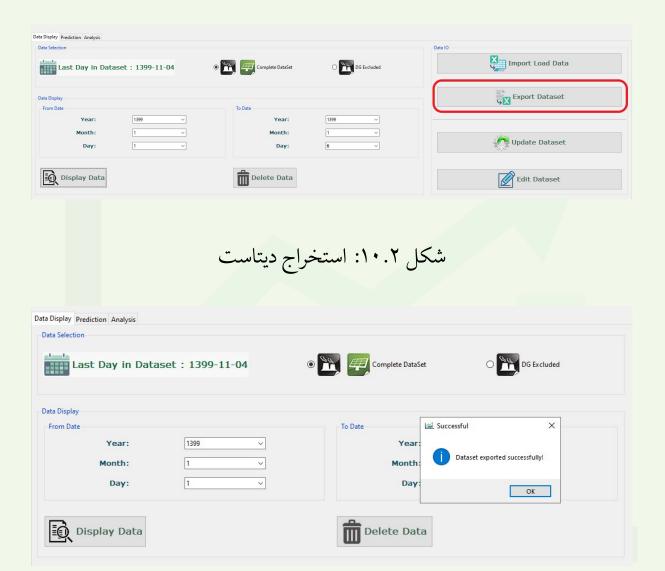
Trained on 1399-1	1-23			
Data Display				
From Date		To Date		
Year:	1396 ~	Year:	1396	~
Month:	1 ~	Month:	1	~
Day:	8 ~	Day:	8	~

شكل ٩.٢: انتخاب ديتاست

نظر، کلیه اطلاعات مربوط به آن دیتاست را ذخیره کنید (شکل ۱۰.۲). در صورت موفقیت آمیز بودن استخراج داده ها، پیغام زیر را دریافت خواهید نمود (شکل ۱۱.۲).

فصل ۲. داده های ذخیره شده در نرم افزار

شكل ١١.٢: پيغام استخراج موفق دادهها

۵.۲ تکمیل (به روز رسانی) دادهها

توجه: از اتصال اینترنت اطمینان حاصل کنید!

بهتر است قبل از انجام پیش بینی، دیتاستها کامل شده باشند. در صورتی که داده ها تا روز قبل در نرمافزار قرار داده نشود، بار تمامی روزهایی که در اطلاعات موجود نیست، تا روزی که میخواهیم بار آن را پیش بینی کنیم، پیش بینی می شود. این امر باعث افزایش خطای پیش بینی خواهد شد. پس ابتدا دیتاست مورد نظر را انتخاب کرده (شکل ۱۲.۲) و در کادر سمت چپ، آخرین تاریخی که داده موجود است را بررسی کنید. اگر داده ای پس از آخرین روزی که نمایش داده شده دارید، طبق مراحل زیر، دیتاست مورد نظر را آپدیت کنید:

Data Selection Last Day in Datas Trained on 1399-1	et: 1399-11-17 1-23	G	• • •	Complete DataSet	O G Excluded
Data Prediction Analysis					
Data Display					
From Date			To Date		
Year:	1396	~	Year:	1396	~
Month:	1	~	Month:	1	~
Day:	8	~	Day:	8	~
Display Data			Delete Data		

شكل ١٢.٢: انتخاب ديتاست

ابتدا فایل حاوی بار روزهایی که در نرمافزار موجود نیست را بارگذاری کنید. این فایل باید در فرمت اکسل و دارای یک ستون به نام "تاریخ" و ستونهای ساعات

به شکل H1 تا H24 باشد. تاریخها باید در فرمت "روز/ماه/سال" (به طور مثال، H1 تا H24 باشد. تاریخ ها بایند در فرمت "روز/ماه/سال" (به طور مثال، ۱۳۹۹/۱۱/۱۷ و ستون "تاریخ" آمده باشند. برای وارد کردن این فایل، مراحل زیر را دنبال کنید.

روی گزینه Import Load Data کلیک کنید (شکل ۱۳.۲). فایل مورد

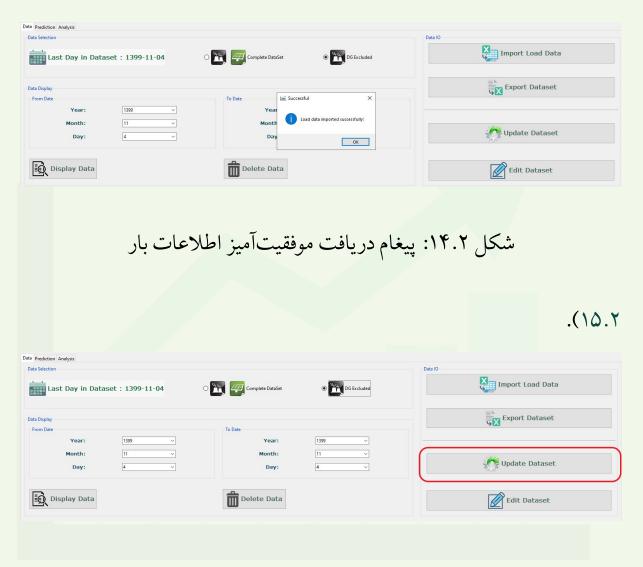
شكل ۱۳.۲: وارد كردن اطلاعات بار

نظر را انتخاب کرده و بر روی گزینه Open کلیک کنید. در صورت دریافت پیام زیر، نرمافزار، فایل اطلاعات بار را با موفقیت دریافت کرده است (شکل ۱۴.۲).

حالا می توان با استفاده از اطلاعات وارد شده و با اتصال به اینترنت، دیتاست را تکمیل کرد. با کلیک روی گزینه Update Dataset نرمافزار به صورت خودکار اطلاعات مورد نیاز خود از جمله اطلاعات بار، آب و هوا و اطلاعات تقویمی را تا آخرین روزی که در فایل بارگذاری شده وجود دارد به روزرسانی می کند (شکل

۲.۵. تکمیل (به روز رسانی) دادهها

شكل ۱۵.۲: تكميل (بهروزرساني) اطلاعات

چند دقیقه صبر کنید تا اطلاعات بهروزرسانی شود.

اگر اتصال به اینترنت برقرار نباشد یا در اطلاعات بار مشکلی وجود داشته باشد، پیغام خطا دریافت خواهید کرد.

توجه: در این صورت، ترجیحاً پیش بینی نباید انجام شود. زیرا به روز نبودن

اطلاعات بر دقت پیش بینی اثر خواهد گذاشت.

اگر اطلاعات بار به طور کامل به نرمافزار داده شده باشد و اتصال اینترنت برقرار باشد، نرمافزار قادر به بهروزرسانی اطلاعات است و پس از انجام بهروزرسانی، پیام زیر به کاربر نمایش داده می شود (شکل ۱۶.۲).

۶.۲ تغییر دادههای بار گذشته

فرض کنید برای پیشبینی بار بدون نیروگاه روز ۳ دی، اطلاعات بار بدون نیروگاه روز ۱ دی را قبلاً وارد نموده ایم، در نرم افزار ذخیره شده و پیشبینی را انجام داده ایم. امروز در روز ۳ دی متوجه شده ایم که در اطلاعات روز ۱ دی خطایی وجود داشته و

لازم است امروز آن را اصلاح کنیم. برای اصلاح دادههای هر روز، ابتدا بار صحیح را در نرمافزار بارگذاری کنید. بار صحیح باید در قالب یک فایل اکسل با فرمت زیر باشد (شکل ۱۷۰۲). فایل را از طریق گزینه Import Load Data در نرمافزار

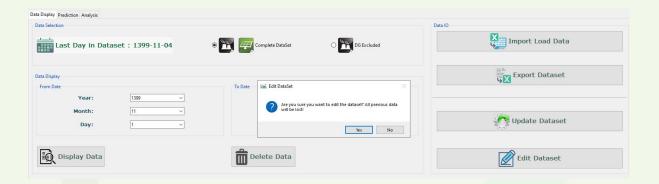

شکل ۱۸.۲: بارگذاری فایل اطلاعات صحیح بار

با کلیک بر روی این گزینه پیغام زیر ظاهر خواهد شد(شکل ۱۹.۲). اگر اطمینان دارید که می خواهید داده های آن روز را تغییر دهید گزینه Yes را انتخاب نمایید. با

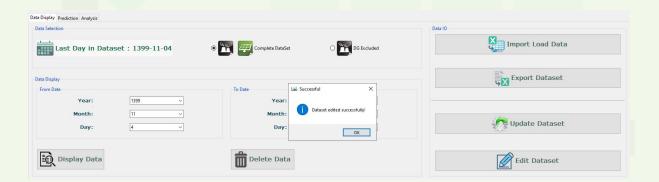

فصل ۲. داده های ذخیره شده در نرمافزار

شكل ۱۹.۲: اطمينان از تغيير دادهها

کلیک بر روی گزینه Yes دادههای روز ۱ دی اصلاح خواهد شد. در این صورت پیغام زیر نمایش داده می شود (شکل ۲۰.۲).

شكل ۲.۰۲: پيغام اصلاح موفقيت آميز دادهها

فصل ۳

آموزش نرمافزار

پهبار، براساس تکنیک یادگیری ماشین، به پیش بینی مصرف برق می پردازد. در واقع، با ذخیره اطلاعات بار در نرمافزار، پهبار به طور اتوماتیک، سایر اطلاعاتی که برای پیش بینی نیاز دارد را از طریق وب سرویسهای انتخاب شده استخراج می کند و وقتی به تمامی داده های مورد نیاز دست پیدا کرد، می تواند به وسیله آنها برای پیش بینی بار آمادگی کسب کند. در واقع لازم است با این داده ها آموزش ببیند. بنابراین، اگر داده های جدید به نرمافزار وارد کنیم (به طور مثال پس از ورود یک هفته داده جدید)، بهتر است پهبار با داده های جدید نیز آموزش داده شود تا بتواند با دقت بالاتری بار

را پیشبینی کند. بنابراین حداقل یک روز در هفته، نرمافزار را آموزش دهید.

توجه: اگر دادهای در دیتاست وجود دارد که از درستی آن اطمینان ندارید، یا در آینده قصد تغییر آن را دارید، از آموزش نرمافزار خودداری کنید. این امر ممکن است باعث بالا رفتن خطای پیش بینی شود.

برای آموزش کافی است به زبانه Prediction بروید و نوع دیتاست را انتخاب کنید (با نیروگاه یا بدون نیروگاه) (شکل ۱.۳).

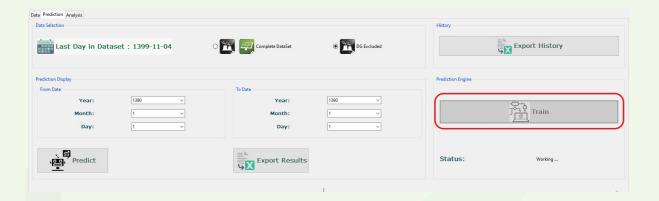

شكل ١.٣: انتخاب ديتاست

سپس بر روی گزینه Train کلیک کنید. روند آموزش نرمافزار شروع شده و گزینه Train غیرفعال می شود (شکل ۲.۳). آموزش پهبار، حداکثر ۳ الی ۴ دقیقه زمان می برد.

لطفاً در زمان آموزش، به هیچ عنوان نرمافزار را نبندید.

شكل ٢.٣: آموزش نرمافزار

پس از اتمام آموزش، گزینه Train دوباره فعال شده و می توانید با نرم افزار کار کنید یا آن را ببندید.

بهتر است در هر زمان که پهبار را آموزش می دهید، برای هر دو دیتاست این کار را انجام دهید. به این صورت که پس از آموزش با یک دیتاست، دیتاست دیگر را انتخاب کنید و مجدداً گزینه Train را بزنید.

فصل ۴

پیشبینی

در ابتدا، به زبانه Prediction رفته و نوع پیشبینی (با نیروگاه یا بدون نیروگاه) را انتخاب کنید (شکل ۱.۴). بهتر است در هنگام پیشبینی، دیتاستها کامل باشند.

شكل ۱.۴: انتخاب ديتاست

یعنی اطلاعات تا روز قبل در دیتاست وارد شده باشد. وارد کردن و تکمیل اطلاعات در فصل اول توضیح داده شده است. در غیر این صورت، ممکن است خطای پیش بینی بالا برود.

پس از کامل کردن دیتاست، حتی اگر نرمافزار را ببندید و مجدداً باز کنید، چون نرمافزار تمامی اطلاعات مورد نیاز را دارد، نیازی به بارگذاری مجدد فایل بار روز قبل نیست.

در مرحله بعد، کافی است در بخش Prediction Display بازه مورد نظر را انتخاب کرده و بر روی گزینه Predict کلیک نمایید (شکل ۲.۴). در این مرحله هم لازم است به اینترنت دسترسی داشته باشید. در صورت عدم اتصال به اینترنت

Data Prediction Analysis Data Selection Last Day in Data	set : 1399-11-04	○ Complete DataSet	● DG Excluded	History	port History
Prediction Display From Date Year: Month: Day:	1390 V 1 V	To Date Year: Month: Day:	1390 V 1 V	Prediction Engine	Train
Predict		Export Results	1	Status:	Not Working

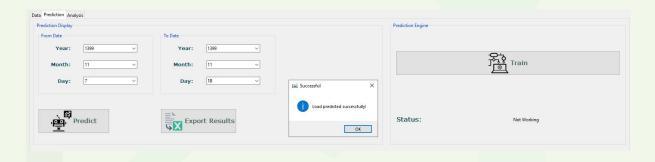
شکل ۲.۴: انتخاب بازه زمانی

یا وجود مشکلات دیگر نظیر عدم اطلاعات آموزش نرمافزار، پیشبینی انجام نشده

و پیغام خطا نمایش داده می شود.

در صورت موفقیت آمیز بودن پیش بینی پیغام زیر به همراه اطلاعات پیش بینی شده نمایش داده می شود (شکل ۳.۴).

شكل ٣.۴: پيش بيني موفقيت آميز

برای استخراج بار پیشبینی شده در قالب فایل اکسل، بر روی گزینه Prediction کلیک کنید و فایل را در محل مورد نظر ذخیره نمایید (شکل ۴.۴). می توانید برای استخراج پیشبینی، تاریخ پیشبینی را تغییر دهید. در واقع، در هر زمان قابلیت دسترسی به پیشبینی های گذشته هم وجود دارد و اگر قبلاً بار روز مورد نظر پیشبینی شده باشد، بدون این که لازم باشد دوباره پیشبینی انجام شود، می توانید نتایج آن را در قالب فایل اکسل ذخیره نمایید.

در صورتی که تاریخ انتخاب شده، تاکنون پیشبینی نشده باشد، پیغام خطا دریافت خواهید کرد.

Data Prediction Analysis		
Data Selection Last Day in Dataset: 1399-11-04	○ 🌇 Complete DataSet @ 🎢 DG Excluded	History
Prediction Display From Date	_To Date	Prediction Engine
Year: 1380	Year: [390 v Month: [1 v Day: [1 v	Too Train
Predict	Export Results	Status: Not Working
		^

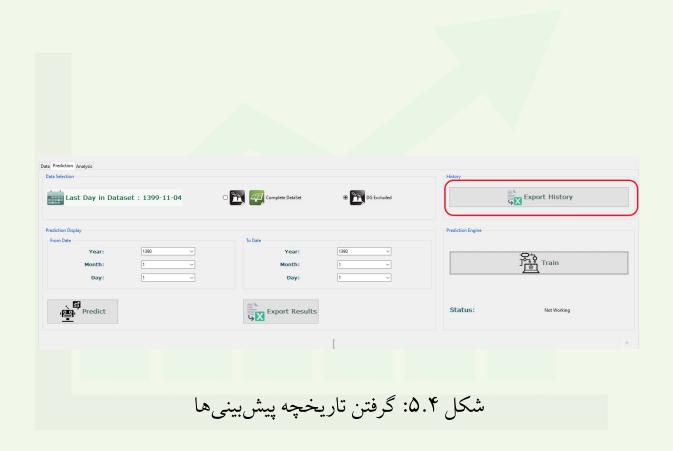
شکل ۴.۴: استخراج نتایج پیش بینی

۱.۴ دریافت تاریخچه پیش بینی ها

برای دریافت تاریخچه پیش بینی هایی که توسط نرم افزار انجام شده در قالب اکسل، به زبانه Prediction رفته و بر روی گزینه Export History کلیک کنید (شکل ۵.۴).

اطلاعات مربوط به تمام پیش بینی هایی که انجام شده به همراه تاریخی که پیش بینی انجام شده است، در قالب یک فایل اکسل در محلی که انتخاب می کنید ذخیره خواهد شد.

فصل ۵

آناليز پيش بيني

در پهبار، امکان آنالیز پیش بینی های انجام شده توسط نرم افزار نیر و جود دارد. تمامی اطلاعات پیش بینی از ابتدای استفاده از نرم افزار در آن ذخیره شده است و می توانید به تجزیه و تحلیل آن ها بپردازید.

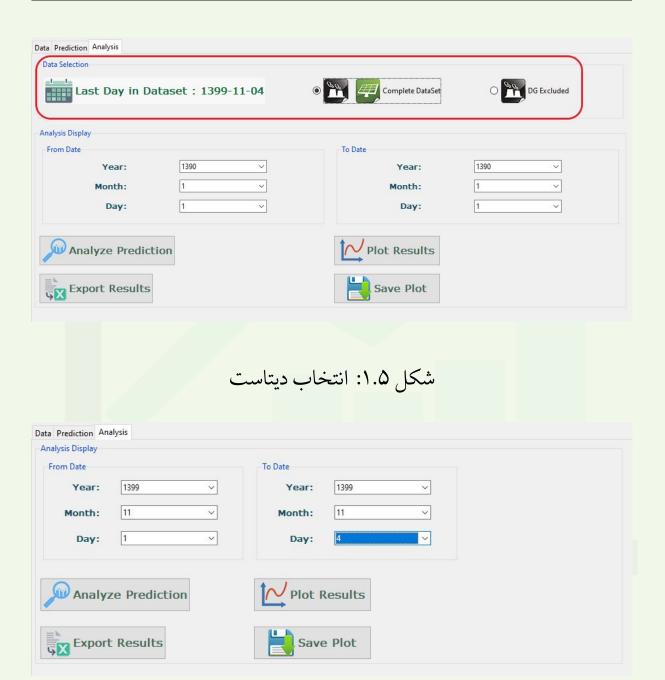
به این منظور، به زبانه Analysis رفته و دیتاست مورد نظر را انتخاب کنید (شکل ۱.۵)

سپس بازه مورد نظر را انتخاب نمایید (شکل ۲.۵).

بر روی گزینه Analyze Prediction کلیک کنید. در صورتی که بازه

فصل ۵. آنالیز پیش بینی

شكل ۲.۵: انتخاب بازه براى انجام آناليز

انتخاب شده در پیش بینی های انجام شده و جود نداشته باشد پیغام خطا نمایش داده خواهد شد.

در صورت وجود اطلاعات پیش بینی، آنالیز انجام شده و پیغام زیر به همراه نتایج، نمایش داده می شود (شکل ۳.۵).

در صورت تمایل به استخراج نتایج، بر روی گزینه Export Results کلیک (۴.۵) و فایل اکسل حاوی اطلاعات آنالیز را در یک فایل اکسل ذخیره نمایید.

امکان رسم نمودارهای مقادیر واقعی و پیشبینی شده و همچنین خطا نیز برای بازههایی که آنالیز خطا انجام شده، وجود دارد.

Data Prediction Ana	alysis					
Analysis Display						
From Date			To Date			
Year:	1399	~	Year:	1399	~	
Month:	11	~	Month:	11	~	
Day:	1	~	Day:	4	~	
Analyz	ze Predictio	n	1 Plot R	tesults		
Export	t Results		Save	Plot		

شكل ۴.۵: استخراج نتايج

بدین منظور، پس از انجام آنالیز، روز مورد نظر برای رسم نمودار را از قسمت انتخاب بازه، انتخاب کنید و بر روی گزینه Plot Results کلیک کنید (شکل ۵.۵).

نرمافزار پهبار، در حال حاضر فقط امکان نمایش نمودار مربوط به یک روز را دارد. بنابراین در قسمت انتخاب بازه، فقط یک روز را انتخاب نمایید. در غیر این صورت، پیغام خطا نمایش داده خواهد شد.

نتایج رسم نمودارهای مربوط به یک روز موجود در اطلاعات آنالیز شده، در شکل ۶.۵ نشان داده شده است.

با کلیک بر روی گزینه Save Plot می توانید نمودار را در محل مورد نظر

شكل ٤.٥: نتايج آناليز و نمودارها

ذخيره كنيد.